

Пріхно І.М.

доктор економічних наук,
професор кафедри економіки та управління
Черкаського державного технологічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2922-5548>

Мартінович В.Г.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та управління
Черкаського державного технологічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5210-3026>

Марченко О.Ю.

доктор філософії з економіки,
докторант кафедри економіки та управління
Черкаського державного технологічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3137-0480>

Prikhno Iryna, Martinovych Victor, Marchenko Oleksandr
Cherkasy State Technological University

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНИХ ЛОГІСТИЧНИХ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

INTELLECTUAL CAPITAL AS THE BASIS OF INNOVATIVE LOGISTICS SOLUTIONS IN AN ENTERPRISE

У статті досліджено роль інтелектуального капіталу як ключового нематеріального ресурсу у формуванні інноваційних логістичних рішень. Показано, що в умовах цифровізації, глобальної конкуренції та післявоєнного відновлення України саме якість людського, соціального, структурного, інноваційного й споживчого капіталів визначає здатність підприємств інтегрувати сучасні технології та створювати конкурентні сервіси. Проаналізовано наукові підходи до трактування поняття «інтелектуальний капітал» та наведено таблицю взаємозв'язків його компонентів із логістичними проявами й бізнес-результатами. Практика вітчизняних підприємств «Нова пошта» та Rozetka підтвердила, що інвестиції у цифровізацію, навчання персоналу, партнерські мережі та клієнтоорієнтовані сервіси забезпечують синергетичний ефект і конкурентні переваги. Запропоновано рекомендації щодо комплексного управління, зокрема через KPI, розвиток «останньої милі» та підвищення стійкості інфраструктури.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, інноваційні логістичні рішення; людський капітал, соціальний капітал, структурний капітал, інноваційний капітал, споживчий капітал.

The article explores the role of intellectual capital as a key intangible resource and a strategic factor in the development of innovative logistics solutions for enterprises. It is shown that in the conditions of digitalization of the economy, increased global competition, energy instability and the challenges of post-war reconstruction of Ukraine, it is the quality and balance of human, social, structural, innovative and consumer capital that determine the ability of companies to quickly integrate modern technologies, form flexible supply chains and create competitive logistics services. Based on a critical analysis of modern scientific sources, approaches to interpreting the concept of "intellectual capital" are systematized, in particular, human-centric, economic-value, structural-component, innovative-functional and communicative-institutional, which reveal its multidimensional nature as a set of knowledge, competencies, network connections, technologies and knowledge exchange relations. It is substantiated that intellectual capital is not a simple sum of intangible assets, but constitutes an integrated system capable of generating new knowledge, forming unique competencies and providing synergy for the implementation of logistics

innovations. To clearly reflect the relationships between the components of intellectual capital, their logistical manifestations and expected business results, a generalized analytical table is proposed, demonstrating the practical value of human, social, structural, innovative and consumer capital in the process of forming innovative solutions. A practical analysis of the activities of the Ukrainian companies Nova Poshta and Rozetka showed that the combination of investments in digital technologies, systematic personnel training, development of partner networks, standardization of business processes and customer-oriented services creates a sustainable multiplicative effect of increasing the efficiency of logistics processes, reducing costs and strengthening competitive positions in the national and international markets. Recommendations have been developed for comprehensive intellectual capital management, including the implementation of specialized KPIs for assessing intangible assets, developing the "last mile" network, diversifying supply routes, investing in energy autonomy, and increasing infrastructure resilience.

Keywords: intellectual capital, innovative logistics solutions, human capital, social capital, structural capital, innovative capital, consumer capital.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальної конкуренції та стрімкої технологічної трансформації логістика перестала бути лише допоміжною функцією підприємства й перетворилася на один із ключових чинників його стратегічного розвитку. Ефективність управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками дедалі більше визначається не обсягом фізичних активів, а здатністю підприємства накопичувати, зберігати та примножувати знання, створювати інновації й оперативно адаптуватися до ринкових викликів. У цьому контексті особливого значення набуває інтелектуальний капітал, що містить людський, соціальний, структурний, інноваційний та споживчий капітали. Саме їхня взаємодія формує основу для створення та впровадження інноваційних логістичних рішень, здатних забезпечити підприємству конкурентні переваги на динамічному ринку.

Людський капітал, який відображає професійні компетенції персоналу, його здатність до навчання, креативного мислення та впровадження новітніх технологій, є рушійною силою модернізації логістичних процесів. Соціальний капітал, що включає систему внутрішніх і зовнішніх зв'язків, корпоративну культуру довіри та співпраці, сприяє швидкому поширенню знань і забезпечує ефективну взаємодію учасників ланцюгів постачання. Структурний капітал, представлений організаційними процесами, ІТ-системами, базами даних, стандартами та регламентами, дозволяє масштабувати інноваційні рішення і забезпечувати їхню стійкість. Інноваційний капітал проявляється у науково-дослідних розробках, патентах, власних технологіях та здатності генерувати нові бізнес-моделі, що особливо важливо для створення гнучких логістичних сервісів. Споживчий капітал, який виражається у довірі клієнтів, їхній лояльності та глибині відносин із ринком, стимулює розробку клієнтоорієнтованих послуг та персоналізованих рішень.

Актуальність дослідження цієї проблематики посилюється процесами цифровізації та впровадження технологій Індустрії 4.0, що вимагають не лише технічного оснащення, а й потужного інтелектуального потенціалу персоналу та гнучких організаційних структур. Підприємства з розвиненим людським, інноваційним і структурним капіталами здатні швидше інтегрувати нові технології, такі як великі дані, штучний інтелект, роботизовані сортувальні центри чи автоматизовані системи управління, та отримувати від них максимальний ефект. Особливого значення набуває розвиток інтелектуального капіталу й у контексті воєнних викликів, в наслідок чого Україна зазнала масштабних руйнувань інфраструктури та розривів ланцюгів постачання, що змусило українські підприємства впроваджувати гнучкі маршрути, мобільні склади й нові моделі співпраці з партнерами.

Водночас зростає роль клієнтоорієнтованості, адже сучасний споживач очікує швидкої, надійної та персоналізованої доставки. Лояльність клієнтів та їхня довіра формують споживчий капітал, який стає основою для розробки сервісів із високим рівнем зручності та прозорості – мобільних додатків, поштоμάτων тощо. Не менш важливою є потреба у кількісній оцінці й ефективному управлінні нематеріальними активами, адже у структурі ринкової вартості підприємств інтелектуальні ресурси часто переважають матеріальні. Розроблення методик вимірювання людського, соціального, структурного, інноваційного та споживчого капіталів в логістичних процесах дозволяє обґрунтовувати інвестиції у навчання персоналу, цифрові рішення, розвиток партнерських мереж і клієнтських відносин.

У контексті прагнення України до європейських ринків високого значення набуває відповідність логістичних процесів міжнародним стандартам інноваційності, екологічності та стійкості. Розвинений інтелектуальний капітал є передумовою впровадження «зеленої»

логістики, скорочення викидів та оптимізації ресурсів, що підсилює конкурентоспроможність українських підприємств на глобальному рівні. Отже, дослідження інтелектуального капіталу як основи інноваційних логістичних рішень має не лише наукову, а й вагомую практичну цінність, адже дозволяє розкрити механізми перетворення знань, соціальних зв'язків та інноваційних ідей у реальні інструменти підвищення ефективності логістики, сформувані дієві рекомендації для бізнесу та сприяти сталому економічному зростанню України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання сутності, структури та оцінки інтелектуального капіталу досліджували В. Дикань та І. Корнілова [1], які розглядають його крізь призму інтелектуальних інвестицій у розвиток наукового потенціалу та компетенцій персоналу. І. Гуменюк [2], Л. Шевченко, О. Гриценко, Т. Камінська [3], Ю. Кондратюк [4] та А. Василик [5] розробили концепції управління інтелектуальними ресурсами підприємств і визначили їх стратегічну цінність. Г. Партин і А. Загородній [11], О. Пунда, Д. Арзянцева й Н. Захаркевич [10], О. Шульга [8] деталізували компонентну структуру капіталу та методи його оцінювання. У контексті логістики питання взаємодії інтелектуального капіталу й стійкості ланцюгів постачання досліджували М. Мубарік, Н. Бонтіс, Т. Махмуд, Дж. Глова, Р. Барські [14; 15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість праць, присвячених інтелектуальному капіталу, недостатньо дослідженим залишається питання його комплексного впливу на інноваційні логістичні рішення підприємств, зокрема в умовах українських реалій воєнного та післявоєнного періодів, швидкої цифрової трансформації та переходу до стандартів «зеленої» логістики. Наявні методики оцінювання здебільшого зосереджуються на окремих складових капіталу, не враховуючи їхньої взаємодії та мультиплікативного ефекту.

Мета статті: визначити науково-методичні засади розвитку інтелектуального капіталу підприємств та обґрунтувати його вплив на формування інноваційних логістичних рішень у контексті цифровізації, глобальної конкуренції та післявоєнного відновлення економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Інтелектуальний капітал у сучасній економічній науці розглядається як стратегічний нематеріальний ресурс, що акумулює знання, досвід, інноваційні ідеї та мережі взаємодії, які забезпечують підприємству стійкі конкурентні переваги. У цьому контексті особливого значення набуває підхід, запропонований у роботах

В. Дикань та І. Корнілової, де інтелектуальний капітал розглядається крізь призму інтелектуальних інвестицій – довгострокових вкладень у розвиток наукового потенціалу, професійних компетенцій персоналу, ноу-хау та інформаційних технологій. Автори підкреслюють, що саме такі інвестиції створюють основу для інноваційного відтворення капіталу та забезпечують зростання конкурентоспроможності підприємства навіть у турбулентних ринкових умовах [1].

Нині поняття інтелектуального капіталу широко використовується в науковій літературі, є багатограним і охоплює як людський потенціал, так і економічну, структурну та функціональну складові. У різних науковців простежуються відмінні акценти щодо розуміння дефініції «інтелектуальний капітал» – одні зосереджуються на знаннях та компетентностях особистості, інші розглядають його як економічний ресурс або систему нематеріальних активів, ще інші підкреслюють інноваційні можливості чи соціально-економічні відносини. Така різноплановість дозволила виокремити кілька наукових підходів до трактування терміна «інтелектуальний капітал», кожен з яких розкриває певну сторону цього складного феномена (рис. 1).

Виконаний аналіз наукових підходів до трактування терміна «інтелектуальний капітал», дає змогу виокремити кілька основних напрямів щодо розуміння сутності досліджуваної дефініції. Зокрема, у межах людиноцентричного підходу «інтелектуальний капітал» розглядається як сукупність знань, навичок, досвіду та креативних здібностей людини, яка є головним носієм і генератором нових ідей. Економіко-вартісний підхід акцентує на його природі як нематеріального активу, що має вартість, здатний приносити прибуток та підлягає економічній оцінці. Структурно-компонентний підхід фокусується на взаємодії різних складових – людського, організаційного, соціального та інших капіталів, які у комплексі формують конкурентні переваги підприємства.

У межах інноваційно-функціонального підходу інтелектуальний капітал розглядається як рушій інноваційного розвитку, здатний трансформувати знання у нові продукти, послуги та забезпечувати стратегічне зростання. Водночас комунікативно-інституційний підхід підкреслює значення соціально-економічних відносин між учасниками господарської діяльності, у процесі яких знання та інтелектуальні ресурси стають об'єктом обміну, розподілу й капіталізації.

Доцільно відзначити, що розмаїття наукових підходів до тлумачення інтелектуального капіталу свідчить про складність і багатомірність цього феномену. Незалежно від

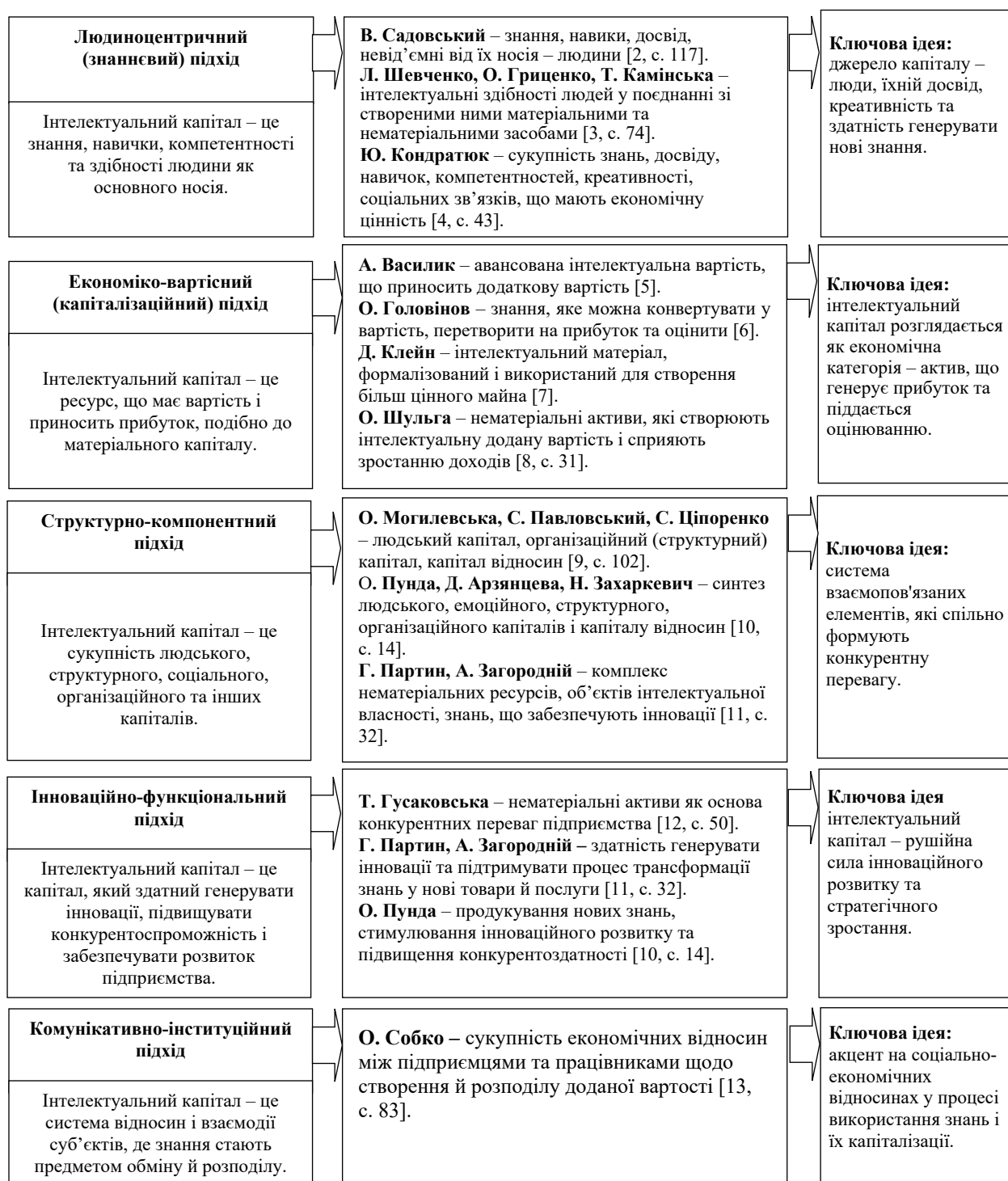

Рис. 1. Наукові підходи до трактування «інтелектуального капіталу»

Джерело: власна розробка авторів на основі [2–13]

акцентів у наукових трактуваннях, у більшості досліджень підкреслюється, що інтелектуальний капітал є не просто сукупністю нематеріальних активів, а інтегрованою системою, здатною генерувати нові знання, формувати унікальні компетенції та забезпечувати стійкі конкурентні переваги. Така характеристика набуває особливої ваги в логістичній сфері, де швидкість технологічних змін і необхідність

комплексної взаємодії з багатьма учасниками ланцюга постачання висувають підвищені вимоги до креативності, інформаційної прозорості та гнучкості бізнес-процесів.

Погоджуємося з думкою В. Дикань та І. Корнілової, що розвиток інтелектуального капіталу неможливий без створення логістичної інфраструктури нового покоління – мережі розподільчих та сортувальних центрів, здатних

поєднувати матеріальні, інформаційні та фінансові потоки [1]. Саме тому логічним продовженням теоретичних дискусій про сутність і структуру інтелектуального капіталу стає виявлення його прямого та опосередкованого впливу на формування інноваційних логістичних рішень підприємств. Аналіз цієї взаємодії дозволить з'ясувати, яким чином окремі компоненти інтелектуального капіталу – людський, соціальний, структурний, інноваційний та споживчий – трансформуються у конкретні логістичні практики, створюючи синергію для підвищення ефективності та стійкості ланцюгів постачання.

Щоб наочно продемонструвати взаємозв'язки між окремими компонентами інтелектуального капіталу, їхніми логістичними проявами, можливими інноваційними рішеннями та очікуваними результатами для бізнесу, розроблено узагальнену аналітичну таблицю (табл. 1), яка дозволяє не лише систематизувати теоретичні положення, але й показує їх практичну цінність для підприємств, що прагнуть впроваджувати новітні логістичні практики.

Подана аналітична таблиця відображає системну взаємодію складових інтелектуального капіталу з процесами формування та реалізації інноваційних логістичних рішень на підприємстві. Її зміст демонструє, що ефективність логістичних інновацій визначається не лише технічними можливостями чи фінансовими ресурсами, а насамперед якістю нематеріальних активів, що акумульовані у знаннях, відносинах, внутрішніх процесах та здатності підприємства до постійного оновлення.

Зокрема, вагома роль людського капіталу проявляється у здатності персоналу адаптуватися до цифрових перетворень та впроваджувати складні аналітичні інструменти для прогнозування попиту, планування транспортних маршрутів чи управління складськими запасами. Високий рівень компетенцій і професійної гнучкості працівників стає передумовою для інтеграції передових ІТ-рішень та створення нових логістичних сервісів.

Соціальний капітал підсилює інноваційний потенціал завдяки налагодженим горизон-

Таблиця 1

Взаємозв'язок компонентів інтелектуального капіталу та інноваційних логістичних рішень підприємства

Компонента інтелектуального капіталу	Приклади прояву у логістиці	Інноваційні логістичні рішення	Очікувані результати для підприємства
Людський капітал (знання, компетенції, досвід персоналу)	Логістичні аналітики, планувальники маршрутів, фахівці з управління складом, оператори ІТ-систем	Впровадження системи прогнозування попиту (AI), автоматизоване планування маршрутів, навчальні програми з Data-driven логістики	Підвищення точності планування, зменшення витрат на транспорт, зростання продуктивності персоналу
Соціальний капітал (зв'язки, довіра, партнерство)	Партнерські мережі доставки, кооперація з локальними перевізниками, комунікація з органами влади	Мережеві проєкти з об'єднання складів різних компаній, спільні хаби останньої милі, краудсорсинг логістики	Зміцнення позицій на ринку, розширення географії послуг, зниження операційних ризиків
Структурний капітал (процеси, ІТ-системи, бази даних, стандарти)	WMS/TMS системи, автоматизовані сортувальні лінії, стандартизовані протоколи якості	Впровадження роботизованих складів, блокчейн для відстеження ланцюгів постачання, «розумні» контейнери	Прозорість ланцюгів постачання, мінімізація помилок, оптимізація витрат
Інноваційний капітал (технології, розробки, бізнес-моделі)	Створення власних ІТ-продуктів для логістики, патенти на нові пакувальні рішення	Використання дронів для доставки, автономних транспортних засобів, гібридних бізнес-моделей (Fulfillment-as-a-Service)	Нові ринкові ніші, підвищення швидкості та гнучкості доставки, зростання доходів
Споживчий капітал (задоволеність, лояльність, зворотний зв'язок)	Онлайн-кабінети для відстеження замовлень, мобільні додатки, програми лояльності	Персоналізовані пропозиції доставки, чат-боти для 24/7 підтримки, інтерактивне відстеження посилок	Підвищення рівня задоволеності клієнтів, зростання повторних продажів, формування позитивного іміджу бренду

Джерело: власна розробка авторів на основі [14; 15]

тальним і вертикальним зв'язкам між підприємством, партнерами та державними інституціями. Розвинена мережа довіри та співпраці спрощує реалізацію спільних проєктів – від організації багатокористувацьких складів до спільного використання інфраструктури, що знижує бар'єри входу на нові ринки та прискорює масштабування послуг.

Структурний капітал забезпечує організаційний фундамент логістичних інновацій. Наявність гнучких процесів, стандартизованих процедур, сучасних IT-платформ і баз даних дозволяє швидко інтегрувати роботизовані системи, блокчейн-рішення чи інші технології «розумного» відстеження ланцюгів постачання. Саме завдяки структурним активам підприємство здатне підтримувати стабільність операцій та мінімізувати ризики при масштабуванні інновацій.

Інноваційний капітал концентрує технологічні розробки, креативні підходи та нові бізнес-моделі, які відкривають підприємству доступ до проривних логістичних практик. Використання дронів, автономного транспорту або нових форматів послуг, як-от Fulfillment-as-a-Service, стає можливим тоді, коли підприємство має напрацьовані компетенції в розробці власних рішень і захищені патентами напрацювання.

Не менш важливим є споживчий капітал, що формує стратегічну цінність логістичних інновацій через лояльність клієнтів, рівень задоволеності та активний зворотний зв'язок. Клієнтоорієнтованість, персоналізація сервісів і прозорість процесів забезпечують не лише підвищення частоти повторних продажів, а й створюють позитивний імідж бренду, що стимулює подальше впровадження новацій.

Отже, табл. 1 демонструє, що інтелектуальний капітал виступає не як сума окремих ресурсів, а як взаємопов'язана система, де посилення кожного елементу мультиплікує ефекти від інноваційних логістичних рішень. Такий підхід дає змогу підприємствам формувати стійкі конкурентні переваги в умовах цифровізації та швидких змін ринкового середовища.

«Нова Пошта» [16] – приклад компанії, яка активно трансформувала свій інтелектуальний капітал у масштабні логістичні інновації. За офіційними даними, у 2024 році компанія доставила 480 млн відправлень та значно інвестувала в мережу та інфраструктуру (відкриття нових відділень, поштоматів, розширення сортувальних потужностей). Ці інвестиції супроводжувалися інтенсивними IT-розробками (системи трекінгу, мобільні додатки, аналітика для прогнозування попиту) та навчанням персоналу для роботи з новою технікою й процесами [17].

Серед практичних прикладів упровадження інноваційних логістичних рішень на «Новій пошті» особливу увагу привертає створення масштабних сортувальних центрів, оснащених сучасними модулями управління складом (WMS) та системами часткової автоматизації. Такі об'єкти не лише підвищують швидкість обробки посилок, а й забезпечують стабільність роботи під час пікових навантажень, коли обсяги відправлень зростають у рази. Важливим доповненням до цієї інфраструктури є розгалужена мережа поштоматів та відділень, яка дозволяє оптимізувати процес «останньої милі», скорочуючи витрати часу та підвищуючи зручність для кінцевого споживача.

Паралельно «Нова пошта» здійснює масштабні інвестиції в аналітику попиту й системи оптимізації маршрутів, що дає змогу прогнозувати завантаженість мережі, оперативно коригувати графіки перевезень і зменшувати середній час доставки. Такі рішення підсилюються навчальними програмами та уніфікованими стандартами операційної роботи, які зміцнюють структурний капітал підприємства та сприяють зростанню людського капіталу за рахунок підвищення кваліфікації персоналу.

Сукупний ефект від реалізації зазначених заходів проявляється у відчутному підвищенні операційної ефективності, здатності компанії обробляти мільйонні обсяги посилок навіть у стресових ринкових умовах, а також у зростанні довіри клієнтів і посиленні бренду. Це, у свою чергу, формує стійку конкурентну перевагу та закладає підґрунтя для подальшого розвитку інноваційних сервісів.

Ще одним показовим прикладом практичної реалізації інноваційних логістичних рішень на основі інтелектуального капіталу є компанія Rozetka [18], яка за останні роки трансформувалася з класичного онлайн-ритейлера у багатофункціональну торгово-логістичну екосистему. Компанія системно інвестує у розвиток власної інфраструктури: створює регіональні фулфілмент-центри, впроваджує сучасні WMS-рішення та автоматизовані лінії сортування, що забезпечують високу швидкість комплектації й відправлення замовлень.

Особливої уваги заслуговує розширення мережі пунктів самовивозу та поштоматів, яке дозволяє оптимізувати процес доставки на «останній милі» й забезпечити гнучкий вибір для клієнтів. Активне використання аналітики попиту та алгоритмів прогнозування допомагає компанії оперативно планувати запаси та маршрути доставки, зменшувати ризики затримок і гарантувати стабільність обслуговування навіть під час сезонних піків.

Паралельно Rozetka розвиває внутрішні навчальні програми та стандарти операційної роботи, завдяки чому посилює свій людський і структурний капітал, підтримує високий рівень професійної підготовки персоналу та здатність швидко впроваджувати нові технологічні рішення. У результаті компанія не лише утримує лідерські позиції на ринку електронної комерції України, а й формує нові галузеві стандарти якості логістичних послуг, зміцнюючи довіру клієнтів та підвищуючи вартість власного бренду [18].

У практичній площині результати дослідження дозволяють сформулювати низку рекомендацій, спрямованих на посилення впливу інтелектуального капіталу на інноваційні логістичні рішення підприємств. Передусім доцільно інтегрувати інвестиції у сучасні інформаційні технології з програмами системного навчання персоналу. Такий підхід забезпечує не лише технічне оновлення логістичних процесів, а й підвищує рівень компетенцій працівників, що є критично важливим для повноцінного використання потенціалу нових технологічних рішень.

Окремої уваги потребує розвиток гнучкої мережі «останньої милі», яка поєднує власні поштомати, партнерські відділення та інші формати доставки. Таке рішення не лише знижує витрати на завершальному етапі логістичного ланцюга, але й посилює цінність ділових мереж завдяки зміцненню зв'язків із клієнтами та партнерами.

З урахуванням сучасних викликів для українського бізнесу, зокрема енергетичної та транспортної нестабільності, особливо актуальним

є резервування інвестицій у підвищення стійкості інфраструктури. Йдеться про впровадження альтернативних джерел енергії, диверсифікацію маршрутів постачання, створення резервних потужностей, що забезпечує безперервність логістичних операцій навіть у кризових ситуаціях.

Крім того, для посилення управління нематеріальними активами доцільно впроваджувати спеціалізовані показники ефективності (KPI), які відображають якість розвитку інтелектуального капіталу. До таких індикаторів можна віднести індекс навчання персоналу, час впровадження нових інноваційних рішень, частку автоматизованих операцій у загальному обсязі логістичних процесів. Використання цих метрик сприятиме підвищенню прозорості управління, кращому розподілу інвестицій та формуванню довгострокових конкурентних переваг.

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, кожна складова інтелектуального капіталу має безпосередній вплив на ефективність логістики, а їхня інтеграція створює потужний синергетичний ефект. Інвестиції у сучасні IT-рішення без підготовки персоналу, розвитку партнерських зв'язків або підтримки лояльності клієнтів дають лише частковий результат. Лише комплексний підхід, що передбачає одночасний розвиток людського, соціального, структурного, інноваційного та споживчого капіталів, забезпечує впровадження справді інноваційних логістичних рішень, здатних підвищити конкурентоспроможність підприємства та його стійкість до зовнішніх викликів.

Список використаних джерел:

1. Дикань В.Л., Корнілова І.В. Інтелектуальні інвестиції як фактор інноваційного розвитку логістики. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2009. № 29. С. 199–203.
2. Гуменюк І.О. Теоретичні основи управління інтелектуальним капіталом підприємства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 5–6 (318–319). С. 116–122.
3. Шевченко Л.С., Гриценко О.А., Камінська Т.М. та ін. Нематеріальна економіка: управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу / за ред. Л.С. Шевченко. Харків : Право, 2014. 404 с.
4. Кондратюк Ю.В. Удосконалення управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств : дис. ... докт. філософ.; спец. 051 – Економіка. Київ : КНУБА, 2023. 215 с.
5. Василик А.В. Формування стратегії управління інтелектуальним капіталом підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки*. 2010. № 4(2). С. 127–132.
6. Головінов О.М. Функції людського капіталу, їхній взаємозв'язок і ієрархія. *Торгівля і ринок України*. 2018. Вип. 15. Т. 1. С. 26–34.
7. Die griechische Logistik und die Entstehung der Algebra in: Quellen und Studien zur Geschichte der Mathematik, Astronomie und Physik, Abteilung B: Studien, Band 3, Erstes Heft, Berlin. 1934. P. 18–105.
8. Шульга О.В. Інтелектуальний капітал: сутність та напрями використання. *Economics Bulletin*. 2023. № 4. С. 28–34.
9. Могилевська О.Ю., Павловський С.А., Ціпоренко С.Ю. Розвиток інтелектуального капіталу в стратегії розвитку міської території. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. № 5. С. 101–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-5-15>

10. Пунда О.О., Арзянцева Д.А., Захаркевич Н.П. Теоретична сутність та компонентна структура інтелектуального капіталу підприємства. *Наука, технології, інновації*. 2021. № 3. С. 10–19.
11. Партин Г.О., Загородній А.Г. Інтелектуальний капітал суб'єкта господарювання: сутність, складники, методи оцінювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2022. Вип. 45. С. 30–41.
12. Гусаковська Т.О. Інтелектуальна власність підприємства як основний ресурс його інноваційного розвитку. *Матеріали IV наук.-практ. конф. «Соціально-економічний розвиток України на початку XXI століття»*. Полтава : ПІБ МНТУ. 2018. С. 125–128.
13. Собко О.М. Інтелектуальний капітал підприємства: концептуалізація – функціонування – розвиток : монографія. Тернопіль : Крок, 2014. 360 с.
14. Muhammad Shujaat Mubarik, Nick Bontis, Mobasher Mubarik, Tarique Mahmood (2022) Intellectual capital and supply chain resilience. *Journal of Intellectual Capital*, 23 (3), pp. 713–738. DOI: <https://doi.org/10.1108/JIC-06-2020-0206>
15. Natalia Slyvkanys, Jozef Glova, Alena Andrejovska, Robert Barski (2024) Intellectual capital meets Industry 4.0: transforming logistics through bibliometric insights, Vol. 11, Is. 4, pp. 505–516. DOI: <https://doi.org/10.22306/al.v11i4.443>
16. Нова пошта : офіційний сайт. URL: <https://novaposhta.ua>
17. Нова пошта доставила 480 мільйонів посилок і вантажів за 2024 рік. 21.01.2025. URL: https://novaposhta.ua/480-million-parcels-2024/?utm_source
18. ROZETKA : офіційний сайт. URL: <https://rozetka.com.ua>.

References:

1. Dykan V.L., Kornilova I.V. (2009) Intelektual'ni investytsii yak faktor innovatsiinoho rozvytku lohistyky [Intellectual investments as a factor of innovative development of logistics]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti [Bulletin of Transport Economics and Industry]*. No. 29. P. 199–203.
2. Humeniuk I.O. (2024) Teoretychni osnovy upravlinnia intelektual'nym kapitalom pidpriemstva [Theoretical foundations of enterprise intellectual capital management]. *Naukovyi visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu [Scientific Bulletin of Odesa National Economic University]*. No. 5–6 (318–319). P. 116–122.
3. Shevchenko L.S., Hrytsenko O.A., Kaminska T.M. et al. (2014) Nematerial'na ekonomika: upravlinnia formuvanniam i vykorystanniam intelektual'noho kapitalu [Intangible economy: management of formation and use of intellectual capital]. Kharkiv : Pravo. 404 p.
4. Kondratiuk Yu.V. (2023) Udoskonalennia upravlinnia intelektual'nym kapitalom budivel'nykh pidpriemstv [Improvement of intellectual capital management of construction enterprises]. Doctoral Thesis (PhD). Kyiv : KNUBA. 215 p.
5. Vasylyk A.V. (2010) Formuvannia stratehii upravlinnia intelektual'nym kapitalom pidpriemstva [Formation of a strategy for enterprise intellectual capital management]. *Naukovyi visnyk Poltav'skoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriya: Ekonomichni nauky [Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. Series: Economic Sciences]*. No. 4(2). P. 127–132.
6. Holovinov O.M. (2018) Funktsii liuds'koho kapitalu, yikhonii vzaiemozviazok i iierarkhiia [Functions of human capital, their interrelation and hierarchy]. *Torhivlia i rynek Ukrainy [Trade and Market of Ukraine]*. Iss. 15. Vol. 1. P. 26–34.
7. Bieber F. (1934) Die griechische Logistik und die Entstehung der Algebra [Greek logistics and the emergence of algebra]. *Quellen und Studien zur Geschichte der Mathematik, Astronomie und Physik, Abteilung B: Studien*. Bd. 3, H. 1. Berlin. P. 18–105.
8. Shulha O.V. (2023) Intelektual'nyi kapital: sutnist' ta napriamy vykorystannia [Intellectual capital: essence and directions of use]. *Economic Bulletin*. No. 4. P. 28–34.
9. Mohylevska O.Yu., Pavlovskiy S.A., Tsiporenko S.Yu. (2024) Rozvytok intelektual'noho kapitalu v stratehii rozvytku mis'koi terytorii [Development of intellectual capital in the strategy of urban territory development]. *Kyivskiy ekonomichnyi naukovyi zhurnal [Kyiv Economic Scientific Journal]*. No. 5. P. 101–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-5-15>.
10. Punda O.O., Arziantseva D.A., Zakharkivych N.P. (2021) Teoretychna sutnist' ta komponentna struktura intelektual'noho kapitalu pidpriemstva [Theoretical essence and component structure of enterprise intellectual capital]. *Nauka, tekhnolohii, innovatsii [Science, Technology, Innovations]*. No. 3. P. 10–19.
11. Partyn H.O., Zahorodnii A.H. (2022) Intelektual'nyi kapital sub'iekta hospodariuvannia: sutnist', skladnyky, metody otsiniuvannia [Intellectual capital of a business entity: essence, components, evaluation methods]. *Naukovyi visnyk Kherson'skoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky [Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences]*. Iss. 45. P. 30–41.
12. Husakovska T.O. (2018) Intelektual'na vlasnist' pidpriemstva yak osnovnyi resurs yoho innovatsiinoho rozvytku [Intellectual property of the enterprise as the main resource of its innovative development]. *Materialy IV nauk.-prakt. konf. "Sotsial'no-ekonomichni rozvytok Ukrainy na pochatku XXI stolittia" [Proc. IV Sci.-Pract. Conf. "Socio-Economic Development of Ukraine at the Beginning of the 21st Century"]*. Poltava : PIB MNTU. P. 125–128.

13. Sobko O.M. (2014) Intelektual'nyi kapital pidpriemstva: kontseptualizatsiia – funktsionuvannia – rozvytok [Intellectual capital of the enterprise: conceptualization – functioning – development]. Ternopil: Krok. 360 p.
14. Mubarik M.S., Bontis N., Mubarik M., Mahmood T. (2022) Intellectual capital and supply chain resilience. Journal of Intellectual Capital. Vol. 23 (3). P. 713–738. DOI: <https://doi.org/10.1108/JIC-06-2020-0206>
15. Slyvkanyc N., Glova J., Andrejovska A., Barski R. (2024) Intellectual capital meets Industry 4.0: transforming logistics through bibliometric insights. Acta Logistica. Vol. 11 (4). P. 505–516. DOI: <https://doi.org/10.22306/al.v11i4.443>
16. Nova Poshta : Official website. Available at: <https://novaposhta.ua>
17. Nova Poshta (2025) Nova poshta dostavyla 480 milioniv posylok i vantazhiv za 2024 rik [Nova Poshta delivered 480 million parcels and cargoes in 2024]. Available at: https://novaposhta.ua/480-million-parcels-2024/?utm_source
18. ROZETKA : Official website. Available at: <https://rozetka.com.ua>

Стаття надійшла: 05.09.2025

Стаття прийнята: 23.09.2025

Стаття опублікована: 26.09.2025